

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/326/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313202789
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2313202789.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľky: Dr.h.c. doc. JUDr. Q. O., bytom E., C. XX, proti odporcovi: Vysoká škola Danubius s.r.o., so sídlom Sládkovičovo, Fučíkova 269, IČO: 36 264 113, zastúpenému advokátkou: JUDr. Slávka Gajdošová, so sídlom Bratislava, Májková 1, o zaplatenie 4 000,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie odporcu proti medzitýmnemu rozsudku Okresného súdu Galanta, zo dňa 25.2.2014 č.k. 20C/35/2013-306, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým medzitýmnym rozsudkom prvostupňový súd rozhodol, že základ nároku navrhovateľky na vydanie bezdôvodného obohatenia od odporcu je daný.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ust. 222 ods. 1, 2, 3, § 118 ods. 1, § 119 ods. 2 veta prvá., ods. 3, § 42 ods. 1, § 43 ods. 1, § 54 ako i čl. 2 Zákonníka práce a § 152 ods. 2 O.s.p. odôvodnil tým, že v prejednávanej veci súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrh navrhovateľky na vydanie bezdôvodného obohatenia je opodstatnený, pretože navrhovateľka vykonala pre odporcu prácu (odučila v zimnom semestri akademického roka 2010/2011 predmety špecifikované v priebehu konania), ktorá nebola upravená jej pracovnou zmluvou. Z výpovedí účastníkov konania ako aj svedkov je nepochybné, že išlo o plnenie, ktoré sa od navrhovateľky požadovalo v dôsledku iných náhlych okolností (t.j. že nenastúpili iní vyučujúci, ktorí pôvodne mali vyučovať tieto predmety a ktoré vyučovala v spornom období navrhovateľka). K námietke odporcu, že takéto plnenie navrhovateľky vyplýva z dohody o zmene pracovných podmienok zo dňa 23.6.2010 súd uvádza, že v konaní nebolo preukázané, že by táto dohoda bola podpísaná dňa 23.6.2010. Súd sa skôr priklonil k tvrdeniam navrhovateľky, že táto dohoda bola podpísaná neskôr, a to z dôvodu prítomnosti akreditačnej komisie u odporcu, pretože z viacerých listinných dôkazov (napr. žiadosť navrhovateľky o vyplatenie odmeny, oznámenie o prítomnosti akreditačnej komisie u odporcu, odvolanie navrhovateľky z funkcie prorektorky) je nepochybné, že v spornom období bola navrhovateľka zamestnaná u odporcu vo funkcii prorektorky, špecifikované predmety odučila reálne ako prorektorka odporcu, nie v pracovnom zaradení docent vysokej školy. Zo žiadneho listinného dôkazu nevyplýva, že obsahom práce prorektorky mala byť aj pedagogická činnosť. Vzhľadom na účelnosť konania súd rozhodol medzitýmnym rozsudkom s tým, že v prípade potvrdenia tohto rozhodnutia sa bude v ďalšom konaní zaoberať výškou bezdôvodného obohatenia.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie odporca, ktorý odvolaciemu súdu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a mu vec vrátiť na nové konanie. Argumentoval tým, že k odvolaniu pristupuje z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) O.s.p. Rozsudok prvostupňového súdu považuje za vecne nesprávny. Prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, preto aj samotné rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že súd prvého stupňa sa pri svojom rozhodovaní a odôvodňovaní rozsudku opomenul

zaoberať právne relevantnými skutočnosťami, ktoré mali mať zásadný význam pre rozhodnutie vo veci samej. Odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu, v ktorom sa tento nevysporiadal so všetkými účastníkmi tvrdenými relevantnými skutočnosťami, treba považovať za nepreskúmateľné. Z uvedených dôvodov považuje napadnutý rozsudok sčasti aj za nepreskúmateľný. Odvolateľ ďalej zdôraznil, že navrhovateľka nikdy nenamietala skutočnosť v akom pracovnom zaradení u neho pracovala v spornom období, ktorým je zimný semester akademického roka 2010/2011. Pracovné zaradenie navrhovateľky - docent vysokej školy - nebolo počas súdneho konania medzi účastníkmi sporné. Navrhovateľka počas súdneho konania niekoľkokrát zdôraznila, že jej jedinou povinnosťou v rámci pedagogickej činnosti bolo odučiť študijný predmet Finančné právo a odučenie ostatných predmetov a to Hospodárske právo, Právo cenných papierov, Daňové právo, Zmenkové právo v uvedenom časovom období bola „práca vykonaná navyše“. V súvislosti s týmto plnením má údajne zamestnávateľ získať majetkový prospech, ku ktorému došlo plnením bez právneho dôvodu. V tejto súvislosti možno tvrdiť, že ani v jednom pracovnoprávnom dokumente založenom v súdnom spise nie je uvedené, že pracovnou náplňou navrhovateľky bolo odučenie len jedného predmetu, ktorým je Finančné právo. Výučbu všetkých uvedených predmetov zabezpečuje Katedra obchodného, hospodárskeho a zmenkového finančného práva, na ktorej navrhovateľka v rozhodnom období pôsobila. Túto skutočnosť preukazujú informačné listy predmetov, ktoré sú súčasťou prílohy akreditačného spisu k študijnému programu, ktorý vedie Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu. Predmetné informačné listy k študijným predmetom sú založené v súdnom spise. Z informačných listov okrem iného aj zrejme, ktorí vysokoškolskí učitelia zabezpečujú výučbu týchto predmetov. Navrhovateľka v súlade s informačnými listami predmetov zo dňa 17.5.2010 zabezpečovala výučbu hospodárskeho práva, práva cenných papierov a finančného práva. Zabezpečovanie výučby študijných predmetov navrhovateľkou napokon nie je v rozpore ani s pracovnou zmluvou navrhovateľky zo dňa 30.9.2006, keďže ide o prácu zodpovedajúcu pracovnému zaradeniu navrhovateľky, ako je stanovené v čl. II., bod 3 pracovnej zmluvy zo dňa 30.9.2006 v znení jej zmien. Zo základnej teórie pracovného práva vyplýva, že ak zamestnávateľ pridal v súvislosti s organizačnými zmenami do pracovnej náplne zamestnanca niektoré úlohy, ktoré sú súčasťou druhu práce, vymedzeného v pracovnej zmluve, musí zamestnanec toto rozšírenie pracovných úloh akceptovať, inak by šlo o porušenie § 47 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, t.j. porušenie povinnosti vykonávať prácu v súlade s pracovnou zmluvou a podľa pokynov zamestnávateľa. Navrhovateľka v dotknutom období si plnila svoje povinnosti ako zamestnanec výlučne v rozsahu dohodnutého pracovného času - nevykonávala prácu nadčas. Ak v pracovnej zmluve nebol druh práce dohodnutý ako výkon konkrétne určenej jedinej pracovnej činnosti, ale bol vymedzený okruhom pracovných činností, ktoré má pracovník vykonávať, potom pridelenie inej, než doposiaľ vykonávanej pracovnej operácie, v rámci daného vymedzenia, nemožno považovať za zmenu dojednaných pracovných podmienok v zmysle § 36 ods. 2 Zákonníka práce (teraz § 54 Zákonníka práce) - R7/1980. Súd v odôvodnení rozsudku spochybnil písomnú dohodu o zmene pracovných podmienok zo dňa 23.6.2010 v časti pracovné zaradenie/druh práce a navrhovateľka bola od tohto dátumu vedená v pracovnom zaradení: docent vysokej školy - Fakulta práva Janka Jesenského. Súd na základe jednostranného tvrdenia navrhovateľky má nesprávne za to, že táto dohoda bola podpísaná neskôr a to z dôvodu prítomnosti akreditačnej komisie u odporcu. Súd dospel k vyššie uvedenému záveru len na základe výpovede navrhovateľky bez vykonania akéhokoľvek iného dokazovania. Súd tak nepochopiteľne absolútne nesprávne vyvodil záver, že navrhovateľka bola v zimnom semestri akademického roka 2010/2011 zamestnaná u odporcu vo funkcii prorektor a vyššie špecifikované predmety odučila reálne ako prorektorka odporcu a nie v pracovnom zaradení docent vysokej školy. Súd ďalej v rozsudku k svedeckej výpovedi svedka Dr.h.c. molt. prof. JUDr. M. M., CSc. sa žiadnym spôsobom nevyjadril, tento dôkaz odignoroval a nevyhodnotil, čím si nesplnil povinnosť vyhodnotiť všetky vykonané dôkazy bez zreteľa na to, či potvrdzujú alebo vyvracajú tvrdenia účastníkov. Navrhovateľke nebola nikdy sľúbená ani odmena za prácu, ktorú vykonávala v zimnom semestri akademického roka 2010/2011 tak, ako to tvrdila na začiatku súdneho konania. Z dokazovania prostredníctvom výsluchu svedkov Ing. M. C. a prof. Ing. C. O., DrSc. bolo jednoznačne preukázané, že žiadna dohoda o vyplatení odmeny za odučené predmety v zimnom semestri akademického roka 2010/2011 neexistovala a teda ani nejestvoval právny nárok navrhovateľky na jej vyplatenie. Napokon priznanie odmeny nie je právne nárokovateľné a ich nevyplatenie samo osebe nemožno považovať za postih alebo sankciu. Základným predpokladom vzniku právneho vzťahu bezdôvodného obohatenia je teda vznik obohatenia bez právneho dôvodu, ktorý však musí preukázať postihnutý, pričom k jeho vzniku nedochádza, resp. nemusí dôjsť protiprávnym konaním zamestnávateľa alebo jeho zavinením. Tu odvolateľ odkázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. Obdo 16/2008 ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5M Cdo 17/2009. Odvolateľ ďalej zdôraznil, že je nepochybné, že odučením predmetov navrhovateľkou v rámci druhu práce dohodnutého v pracovnej

zmluve, nedošlo k bezdôvodnému obohateniu na strane zamestnávateľa, keďže toto plnenie zo strany zamestnanca vyplývalo z platnej a účinnej pracovnej zmluvy zo dňa 30.9.2006 v znení jej zmien a preto v žiadnom prípade nemožno dovodiť, že navrhovateľka plnila bez právneho dôvodu. Napokon odvolateľ odkázal na § 120 ods. 1, § 153 ods. 1, § 157 ods. 2, § 132 O.s.p., ako aj na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu s tým, že súd sa v napadnutom rozsudku bez riadneho zdôvodnenia prikláňal výlučne k argumentom a dôkazom predloženým navrhovateľkou a vôbec sa nevyrovnal s jeho argumentmi, predloženými dôkazmi a svedeckými výpoveďami podporujúcimi jeho tvrdenia, pričom neodôvodnil túto nerovnováhu v posudzovaní argumentov/dôkazov.

Navrhovateľka odvolací návrh nepodala. K doručenému odvolaniu odporcu sa písomne vyjadrila, keď poukázala na skutočnosť, že u odporcu pracovala ako prorektorka a ako docent bola vedená len pre potreby garancie 3.st. štúdia PhD. Sama bola spolugarantom 3.st. PhD. štúdia dobrovoľne ako každý funkcionár vyučovala jeden predmet - Finančné právo v externom štúdiu. Všetky uvedené predmety v zimnom semestri 2010/2011 vyučovala preto, lebo majitelia odmietli prijať ďalších učiteľov a bolo potrebné výuku zimného semestra zachrániť, za čo jej bol sľúbená odmena od Ing. C.. Okrem uvedeného semestra viac uvedené predmety neučila, nešlo o jej povinnosť a dekan v ďalšom roku niektoré predmety zrušil a niektoré prideliť iným novým kolegom. Odvtedy učila stále iba finančné právo externistov a nič viac. Je síce bežné, že prorektori aj vyučujú niektoré predmety, ale na základe samostatnej pracovnej zmluvy. Jedna zmluva je pracovná zmluva prorektora, druhá pracovná zmluva podľa zaradenia vo výuke. Prof. M. bol dekanom Fakulty práva Janka Jesenského a ona bola prorektorka pre pedagogickú činnosť. Takže odporca sa mylí, že jej nadriadeným bol profesor M., jej nadriadeným bol rektor Vysokiej školy v Sládkovičove. Odmena jej sľúbená bola, nevie prečo to Ing. C. poprel, ale pri jeho praktikách a po predaji školy, vyšli na povrch i iné skutočnosti, ktorými sa snažil oboznámiť i majiteľov. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa považuje za vecne správny.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. b), d) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetom konania je návrh navrhovateľky, ktorým sa domáha voči odporcovi zaplata sumy 4.000,- Eur s prísl. podľa návrhu na začatie konania s odôvodnením, že u neho pracovala ako prorektorka na základe pracovnej zmluvy zo dňa 30.9.2006 a jej dodatkov, pričom odporca ako zamestnávateľ jej mal v novembrovej výplate r. 2011 vyplatiť odmenu vo výške 4.000,- Eur, ktorá odmena sa na výplatnej páske nachádza, bola riadne zdanená, ale túto sumu neprevzala osobne, ani jej nebola zaslaná na účet. Na túto skutočnosť upozornila účtovníčku ako i konateľa odporcu. Mala za to, že odporca sa ako zamestnávateľ bezdôvodne obohatil tým, že získal majetkový prospech bez právneho dôvodu, keď na jej žiadosť o vrátenie sumy viackrát nereagoval.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a spravidla začína na základe návrhu na začatie konania (žaloby). Tento spôsob začatia konania predpokladá aj ust. § 79 O.s.p. Iba v prípadoch, v ktorých to zákon *expressis verbis* pripúšťa, občianske súdne konanie môže začať aj na základe rozhodnutia súdu. Vo veciach, v ktorých sa konanie môže začať iba na základe návrhu (vždy tomu tak je v sporovom konaní), je podanie návrhu nevyhnutným predpokladom začatia konania. Ustanovenie § 79 ods. 1 O.s.p. vymedzuje obsahové náležitosti návrhu, ktorých neúplnosť bráni v ďalšom procesnom postupe súdu s procesným dôsledkom - odmietnutie podania (§ 43 ods. 2 O.s.p.).

Z dispozičného princípu vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom (§ 153 ods. 2 O.s.p.) vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, ako sa domáhajú. Napriek tomu, že znenie zákona to neuvádza, bude nepochybné, že zásada viazanosti súdu petitom bude vyžadovať i to, aby súd neprisúdil iné plnenie, ako ktorého sa účastníci domáhajú. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzený žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než akým bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu.

Naopak, nie je porušením zásady viazanosti súdu petitom, ak súd inak právne kvalifikuje skutok, ktorý bol predmetom konania. Právna kvalifikácia je vždy vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia, preto ani právna kvalifikácia nie je obligatórnou náležitosťou žaloby (§ 79 O.s.p.).

V preskúmvanej veci je nepochybné, že ide o konanie sporové, ktorého predpokladom, ako už bolo vyššie uvedené, je podanie žaloby (návrhu na začatie konania). Návrh podaný bol a spĺňal zákonom požadované náležitosti. V priebehu konania, v dôsledku vykonaného dokazovania súd prvého stupňa nárok navrhovateľky, ktorá žalované plnenie považovala za nevyplatenú odmenu, hoci právne kvalifikovala ako bezdôvodné obohatenie, právne posúdil ako nárok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia, pretože navrhovateľka vykonala pre odporcu prácu (odučila v zimnom semestri akademického roka 2010/2011 predmety špecifikované v priebehu konania), ktorá nebola upravená jej pracovnou zmluvou, napadnutým rozsudkom rozhodol, že tento nárok je daný, pričom uplatneným nárokom ako dohodnutou ale nevyplatenou odmenou sa nezaoberal.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je podstatnou náležitosťou každého rozhodnutia súdu. Citované zákonné ustanovenie treba chápať aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie, a vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok Garcia Riuz v. Španielsko z 21. januára 1999) tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Georiadis v. Grécko z 29. mája 1997). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny stav (uznesenie Ústavného súdu z 23. júna 2004 sp. zn. III.209/2004).

Porovnávajúc odôvodnenie preskúmvaného rozsudku súdu prvého stupňa s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že prvostupňový súd sa nimi dôsledne neriadil. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd v rozsúdenej veci, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, keď odôvodnenie jeho rozsudku obsahuje iba zoznam čiastkových skutkových zistení a úvahu súdu, že „to tak má byť“, bez odôvodnenia vzťahu úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a prijatými skutkovými zisteniami a a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné uzavrieť, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Samotné opomenutie zaobrerania sa s vykonanými dôkazmi, tu všetkými svedeckými výpoveďami, ako aj účastníkmi predloženými listinnými dokladmi, takmer vždy zakladá nie len nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia ale aj jeho protiústavnosť. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia po konštatovaní skutkových zistení na základe ním popísaných listinných dôkazov (nie všetkých) a ďalej po citovaní zákonných ustanovení iba konštatuje, že „návrh navrhovateľky na vydanie bezdôvodného obohatenia je opodstatnený, pretože navrhovateľka vykonala pre odporcu prácu (odučila v zimnom semestri akademického roka 2010/2011 predmety špecifikované v priebehu konania), ktorá nebola upravená jej pracovnou zmluvou, pričom sa priklonil k tvrdeniam navrhovateľky (bez uvedenia dôvodov), že dohoda o zmene pracovných podmienok zo dňa 23.6.2010 (podľa ktorej bolo pracovné zaradenie navrhovateľky docent vysokej školy - poznámka odvolacieho súdu), bola podpísaná neskôr, a to z dôvodu prítomnosti akreditačnej komisie u odporcu, pretože z viacerých listinných dôkazov ako napr. žiadosť navrhovateľky o vyplatenie odmeny, oznámenie o prítomnosti akreditačnej komisie u odporcu,

odvolanie navrhovateľky z funkcie prorektorky je nepochybné, že v spornom období bola navrhovateľka zamestnaná u odporcu vo funkcii prorektorky, špecifikované predmety odučila reálne ako prorektorka odporcu, nie v pracovnom zaradení docent vysokej školy. Zo žiadneho listinného dôkazu nevyplýva, že obsahom práce prorektorky mala byť aj pedagogická činnosť. Tu odvolací súd musí poukázať na to, že v posudzovanom prípade odôvodneniu napadnutého rozsudku chýba, resp. nie je možné z neho poznať, na základe ktorého z účastníkmi predložených (inak v odôvodnení rozsudku dostatočným spôsobom nevymenovaných) dôkazov považuje súd jednotlivé skutočnosti za preukázané a prečo z niektorých (v odôvodnení rozsudku ani nevymenovaných) dôkazov naproti tomu zodpovedajúce závery nevyvodil (napr. písomné podanie odporcu zo dňa 4.2.2013 - č.l. 32, príkaz generálneho manažéra odporcu zo dňa 25.11.2011 - č.l. 34, uznanie dlhu zo dňa 21.10.2011 - č.l.43, zmluva o pôžičke zo dňa 21.10.2011 - č.l. 45 a ďalšie). Súd prvého stupňa zákonné ustanovenia len odcitoval, bez odôvodnenia ich vzťahu k skutkovým zisteniam a k prijatým právnym záverom (že ide o bezdôvodné obohatenie). V preskúvanom rozhodnutí zrozumiteľný výklad právneho posúdenia skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení. Súd teda v rámci právneho posúdenia v odôvodnení rozsudku nevyvetlil, prečo určité zákonné ustanovenie použil a zároveň jeho obsah nevyložil, aby účastník konania pochopil vzťah medzi skutkovým zistením a právnym posúdením v konaní o prejednávanej veci a prečo teda logicky a zákonito muselo byť citované zákonné ustanovenie použité. Napokon v odôvodnení rozsudku použitá formulácia typu „z výpovedí účastníkov a svedkov (ktorých svedkov a na základe akých ich tvrdení - poznámka odvolacieho súdu) je nepochybné“ vôbec nevytvára o tom, čo vlastne a na podklade ktorých vykonaných dôkazov súd prvého stupňa po skutkovej stránke zistil, prečo niektorým dôkazným prostriedkom neuveril, prisúdil im nevieryhodnosť, prečo z iných zase čerpal informácie nevyhnutné pre zistenie skutkového stavu veci.

Aj rozsudok všeobecného súdu len o základe prejednávanej veci - tzv. medzitémny rozsudok - musí obsahovať odôvodnenie preukázateľne vychádzajúce z objektívneho postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu pre rozhodnutie. Ak sa všeobecný súd v odôvodnení takéhoto rozsudku patrične nezaobrá zásadnou námietkou účastníka konania (tu odporcu - zhrnuté v jeho odvolaní), ktorá by podľa neho mohla v konečnom dôsledku spochybniť základ nároku druhého účastníka konania, a ústavne akceptovateľným spôsobom sa s ňou nevyšporiada, treba absenciu argumentácie všeobecného súdu v tomto smere považovať za prejav arbitrárnosti a porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 410/06 z 2. Augusta 2007)

Keďže prvostupňový súd neodôvodnením napadnutého rozsudku v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. porušil zákonom dané procesné práva účastníkov, odňal im tým možnosť konať pred súdom. Bolo preto nevyhnutným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa, s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Aj keď s ohľadom na vytýkanú vadu konania by bolo nadbytočné zaoberať sa ďalším, odvolací súd považuje na účelné a vhodné pre ďalší priebeh konania uviesť ešte niekoľko poznámok:

Ako už bolo konštatované navrhovateľka požadované plnenie podľa považovala za nevyplatenú odmenu, i keď ho právne kvalifikovala ako bezdôvodné obohatenie, napriek tomu sa súd prvého stupňa uplatneným nárokom ako žiadanou dohodnutou, ale nevyplatenou odmenou nezaoberal a nevyhodnotil v tomto smere ani navrhovateľkou predložené listinné doklady. V tejto súvislosti sa súd dostatočne nezaoberal Príkazom generálneho manažéra Vysokkej školy Visegrádu, s.r.o., Ing. M. C., zo dňa 25.11.2011, z ktorého vyplýva príkaz vyplatiť navrhovateľke mimoriadnu odmenu vo výplatnom termíne november 2011 v sume 4 000,- Eur. S týmto listinným dokladom sa súd prvého stupňa nevyšporiadal a ani dostatočným spôsobom k nemu nevypočul svedka Ing. M. C..

Tu odvolací súd dáva do pozornosti, že podľa ust. § 4 ods. 1 zák. č. 1/1992 Zb. Zákona o mzde zamestnancovi prislúcha za vykonanú prácu mzda. Mzdou sa rozumie podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o mzde peňažné plnenia alebo plnenia peňažnej hodnoty (naturálna mzda) poskytované zamestnávateľom zamestnancovi za prácu. Za mzdu sa nepovažujú plnenia poskytované podľa osobitných predpisov v súvislosti so zamestnaním, najmä náhrady mzdy, odstupné, cestovné náhrady, výnosy z kapitálových podielov (akcií) alebo obligácií a odmena za pracovnú pohotovosť. Popri základnej mzde (mesačné, hodinové alebo podielové) je potrebné za mzdu považovať aj jej ostatné zložky (napr. príplatky, odmeny, prémie a pod.), ak boli poskytnuté zamestnancovi za prácu. Ak však poskytnuté

hmotné plnenie nemá žiadnu väzbu na vykonanú prácu (napr. na odvedený výkon, odpracovanú dobu a pod.), a zhodnocuje iné faktory (napr. obyčajnú existenciu pracovného pomeru), nejedná sa o mzdu. Z tohto dôvodu zamestnancovi v zásade neprislúcha mzda za dobu, kedy prácu nevykonáva (napr. počas prekážok v práci, keď mu patrí náhrada mzdy alebo dávky nemocenského poistenia).

Z návrhu na začatie konania, ako aj z tvrdení navrhovateľky vyplýva, že odmena jej mala byť poskytnutá za výučbu, teda za vykonanú prácu. Pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku v spore o zaplatenie uplatnenej pohľadávky ako odmeny (zložky mzdy), bez ohľadu na to, či právnym podkladom poskytovanej mzdy odmeny má byť mzdový predpis alebo kolektívna zmluva alebo či je dohodnutá v pracovnej alebo v inej zmluve, je rozhodujúce, či boli naplnené predpoklady pre vznik nároku na odmenu alebo, či tieto hľadiská vyznačujúce zákonom stanovenú alebo dohodnutú skutkovú podstatu pre vznik tohto mzdového nároku splnené neboli. Z tohto pohľadu je predovšetkým významné rozlíšenie, či požadované plnenie predstavuje mzdový nárok, ktorý je zamestnávateľ povinný poskytnúť, ak zamestnanec splní dohodnuté predpoklady a podmienky (či ide o tzv. nárokovateľnú zložku mzdy), alebo či ide o takú zložku mzdy, na ktorú vzniká nárok - bez ohľadu na splnenie ďalších dohodnutých predpokladov a podmienok pre jej poskytnutie - až na základe osobitného rozhodnutia zamestnávateľa o jej priznaní (či sa jedná o tzv. nenárokovateľnú zložku mzdy). Táto, na druhom mieste zmienená (nenárokovateľná), zložka mzdy je teda charakteristická tým, že bez rozhodnutia zamestnávateľa má táto zložka mzdy povahu nároku len fakultatívneho. Túto povahu však stráca v okamihu, keď zamestnávateľ rozhodne o priznaní tohto nároku zamestnancovi. Po takomto rozhodnutí (kedy a či ho urobí záleží len na úvahe zamestnávateľa) sa povaha tohto nároku mení, pretože sú splnené všetky podmienky pre poskytnutie tejto zložky mzdy a zamestnávateľ je povinný takýto nárok (zložku mzdy) zamestnancovi poskytnúť. Odvolací súd je preto názoru, že nenárokovateľná (fakultatívna) zložka mzdy sa v dôsledku rozhodnutia zamestnávateľa o jej priznaní už stáva zložkou mzdy nárokovateľnou (obligatórnou). V posudzovanej veci bolo preto potrebné sa najskôr zaoberať uplatneným nárokom navrhovateľky ako dohodnutej odmeny, teda či boli splnené podmienky na jej vyplatenie a to vychádzajúc z predložených listinných dokladov, predovšetkým tých, na ktoré bolo poukázané vyššie a až v prípade ustálenia nenárokovateľnosti žiadaného plnenia ako odmeny, sa mohol súd prvého stupňa ďalej zaoberať uplatneným nárokom (samozrejme na základe navrhovateľkou popísaného skutkového stavu) aj z hľadiska inej možnej právnej kvalifikácie, ktorá je vždy vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia.

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní, pri viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.), bude opätovne posúdiť uplatnený nárok navrhovateľky z hľadiska ňou popísaného skutkového základu, v prípade potreby doplniť dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, vykonané dokazovanie opätovne vyhodnotiť, zákonným spôsobom sa vysporiadať so protiargumentáciou odporcu predostretou aj v podanom odvolaní, a následne vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť, pričom je potrebné sa zamerať najmä na opomenuté odôvodnenie v hore naznačenom smere.

V novom rozhodnutí prvostupňový súd rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.